

Gastcolumn Willem Croese voor Duinstichting mei 2024:

‘Struinen door de duinen’

‘Regelmatig wordt mij gevraagd waarom ik iedere week in de duinen te vinden ben. Het antwoord is dat er niets fijner is dan om aan de Noordhollandse kust door de duinen te wandelen en vooral te genieten van de rust en de natuur. De liefde voor het vertoeven in de buitenlucht is mij op jonge leeftijd al bijgebracht.

Nu vele jaren later naast het drukke stadsleven in Zaandam struin ik dus van De Zilk tot en met Schoorl door de duinen. Je hebt als bezoeker te maken met beheerders van Waternet, Natuurmonumenten, PWN en Staatsbosbeheer die allen zorg moeten dragen dat het land beschermd wordt middels de duinen en dat de bevolking voorzien wordt van water. Ook zijn deze organisaties verantwoordelijk voor natuurbeheer in het duinlandschap.

In de praktijk wil het beleid nogal eens verschillen. De één staat het toe om als bezoeker met “aangelijnde” hond te wandelen en bij de ander mag je niet “fietsen”. Dit is nog allemaal tot daaraantoe, maar beheren is meer dan dat. Damherten, hooglanders, ex-moorpony’s, koniks en schapen worden ingezet om het groen te begrazen. En laten wij eerlijk zijn: met grasmaaiers door het mulle zand van de duinen rijden wordt geen succes.

Bijzonder zijn dan wel bijvoorbeeld de damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen die jaarlijks volop voor hun nageslacht zorgen, zoveel zelfs dat vaak een flinke hoeveelheid van deze dieren afgeschoten wordt voordat er geen grasspriet meer staat. Overigens viel het mij op in het Noordhollands Duinreservaat dat de koeien geen kalfjes krijgen en de paarden geen veulens. Een boswachter bevestigde dit. Oftewel de stieren en hengsten zijn gecastreerd, zodat er geen onrust veroorzaakt wordt.

En dan kom je in de duinen bij Bergen aan Zee. Via de ingang aan de Verspyckweg loop je over een pad, waar ook veel fietsers voorbijgaan. Aan beide kanten prachtige dennenbomen. Schitterend, maar na een paar honderd meter kijk je uit op een kale vlakte waar tot voor kort nog vele duizenden naaldbomen stonden. Ondanks dat ik op de hoogte was van deze “kapwaanzen” keek ik met enorme verwondering hoe binnen ongeveer één minuut met een houtoogstmachine oftewel een “harvester” een boom gekapt en zelfs in stukken gezaagd werd.

Naast mij stond een man met een knalgeel veiligheidsvest aan. Wij raakten in gesprek. Hij was van 1980 tot en met 2022 boswachter van dit gebied en moest gedurende al die jaren in dit deel slechts drie bomen kappen. Ik sprak mijn verbazing uit hoe snel het kappen gaat met de harvester. Naast mij stond een PWN-medewerker die leiding gaf aan dit project. Hij reageerde met een vette grijns: “Het gaat mij niet snel genoeg. Vanavond komt de tweede harvester.” Ik draaide mij boos om en liep weg.

Het doel van de oefening is om de duinen te laten verstuiven, dus op naar kale vlakten. Niet te geloven maar waar. Nu met de wetenschap dat ook voor de Schoorlse Duinen zulke plannen bestaan om deze methode toe te passen. De Duinstichting bekeek onlangs wat de stand van zaken is. Er zijn al veel kale vlakten, waar eerder bomen zijn verwoest door brand. Wanneer je goed kijkt zie je dus wat het gaat worden, namelijk een enorme zandbak. Bij wind waait het zand de bewoonde wereld in. Echt bizar! Er rest ons niet anders dan ook tegen deze “kapwaanzen” in de Schoorlse duinen te strijden. Niet alleen voor onszelf, maar juist ook voor het behoud van de naaldbomen.

Intussen blijf ik ook “struinen door de duinen” om als natuurliefhebber altijd de schoonheid van het duinlandschap en de dieren tot mij te nemen, maar nu met gemengde gevoelens.’

Onder de titel *Struinen door de duinen* is een fototentoonstelling van Willem Croese te zien van 7 mei tot 15 juni in de Chocolaterie De Caçaoboom, Lagedijk 12 B in Zaandam, zie ook www.decacaoboom.nl en www.fotostudioheno.com